



## LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA  
Kauno medicinos universiteto  
Senato  
2004 m. gruodžio 17 d.  
Nutarimu Nr. 3-11

ATNAUJINTA  
2013 m. gruodžio 20 d.

### PROFILAKTINĖ KARDIOLOGIJA

#### DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

**Dalyko programos koordinatorius:**

Kardiologijos instituto Populiacinių tyrimų lab., prof. habil. dr. Abdonas Tamošiūnas

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

\_\_\_\_\_ parašas

**Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:**

1. KI Populiacinių tyrimų laboratorija, vedėjas prof. habil. dr. Abdonas Tamošiūnas

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

\_\_\_\_\_ parašas

2. Profilaktinės medicinos katedra, vedėja doc. dr. Auksė Domeikienė

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

\_\_\_\_\_ parašas

3. Patologinės anatomijos klinika, vadovė prof. dr. Dalia Pangonytė

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

\_\_\_\_\_ parašas

4. KI Klinikinės kardiologijos laboratorija, vadovas prof. dr. Šarūnas Kinduris

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

\_\_\_\_\_ parašas

Kaunas, 2013

### Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Medicinos ir sveikatos mokslai
Mokslo kryptis (kodas)	Visuomenės sveikata – M 004
Dalyko pavadinimas	Profilaktinė kardiologija
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	44 val.
Seminarai	36 val.
Savarankiškas darbas	80 val.

### Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Prof. Abdonas Tamošiūnas	Lab. ved., vyr. m. d.	302885, 1231	abdonas.tamosiunas@lsmuni.lt
2	Prof. Jūratė Klumbienė	Prof..	1320	jurklumb@vector.kmu.lt

#### Dalyko programos aprašas:

##### 1. Dalyko programos poreikis

Kol kas širdies ir kraujagyslių ligos išlieka viena iš svarbiausių mirties priežasčių gyventojų mirtingumo struktūroje, o jų profilaktika – viena iš prioritetinių sveikatos sistemos vystymo krypčių. Vystant šių ligų profilaktiką, ypač svarbiu tampa sisteminis, mokliškai pagrįstas požiūris į šių susirgimų rizikos veiksnius bei jų kontrolę. Tai procesas, kurio metu yra identifikuojamos visuomenės sveikatos problemos, o jų supratimas didina širdies ir kraujagyslių ligas lemiančių veiksnių atpažinimą, kompleksinį įvertinimą ir efektyvią kontrolę. Ši programa visų pirma skirta Visuomenės sveikatos krypties doktorantams, tačiau yra rekomenduotina ir medicinos doktorantūros studijoms, susijusioms su širdies ir kraujagyslių ligų problemų sprendimu.

##### 2. Dalyko programos tikslai

Pagrindinis tikslas – gilinti studentų žinias ir supratimą apie veiksnius, susijusius su pagrindinių širdies ir kraujagyslių ligų (ŠKL) išsivystymu bei progresavimu, plitimo mažinimo galimybėmis, šiuolaikinėmis poveikio priemonėmis bei jų praktiniu taikymu.

Programos uždaviniai:

1. Išryškinti mokslinių tyrimų reikšmę analizuojant ir vertinant širdies ir kraujagyslių ligų plitimą Lietuvoje šiuolaikinės sveikatos ir ligos koncepcijos požiūriu.

2. Suteikti naujausių žinių apie šių ligų rizikos veiksnius bei aterosklerozės procesų patofiziologinius mechanizmus ir raidos ypatumus, susijusius su ŠKL profilaktika.

3. Atskleisti sisteminio požiūrio į ŠKL profilaktiką ypatumus ir suformuoti įgūdžius kaip parinkti ir taikyti efektyvias ŠKL profilaktikos priemones.

Šių studijų programa turi sąsajas su visuomenės sveikatos mokslo krypties dalyko “Lėtinių neinfekcinių ligų epidemiologija” ir “Modernioji visuomenės sveikata” studijų programų tikslais.

##### 3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai

Dalyko programa išdėstoma: a) paskaitose, kuriose pateikiami pagrindiniai teoriniai teiginiai (44 val.), b) seminaruose, kurių metu taikomos teorinės žinios, dirbama grupėse, pristatomos ir analizuojamos individualiai ar grupėje paruoštos užduotys (36 val.), c) savarankiškam darbui skirtu laiku (80 val.) doktorantai studijuoja mokslinę literatūrą, atlieka praktines užduotis, ruošiasi seminarams ir egzaminui.

##### 4. Įvertinimas.

5. Žinių įsisavinimas vertinamas 10 balų skalėje. **Suminis balas:** 100 proc. balo sudaro: 40 proc. auditorinio darbo (dalyvavimas diskusijose, žodiniai pranešimai, darbas grupėje, individualių ar grupinių užduočių pristatymas) + 30 proc. savarankiško darbo (ŠKL profilaktikos programos pateikimas ir pristatymas grupėje) + 30 proc. baigiamojo patikrinimo (3 teoriniai klausimai).

### TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Širdies ir kraujagyslių ligos kaip medicininė ir socialinė problema	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
2.	Naujausios žinios apie ŠKL etiologiją, jos klasikinius ir galimus rizikos veiksnius	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
3.	Rizikos veiksniai ir aterosklerozė. Aterosklerozės pirminės ir antrinės profilaktikos patofiziologiniai pagrindai	4 val.	Prof. D. Pangonytė
4.	Ūminių širdies ligos sindromų patogenezė, grėsmės indikatoriai ir profilaktikos galimybės	2 val.	Prof. Pangonytė
5.	IŠL rizikos įvertinimas individualiame ir populiaciniame lygyje	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
6.	Gyvensenos samprata šiuolaikiniu ligos ir sveikatos koncepcijos požiūriu	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
7.	Psichologinių veiksnių sąsaja su IŠL išsivystymu	2 val.	Dr. M. Beresnevaitė
8.	Asmenybės psichologiniai ypatumai. Jų ryšys su aterosklerozė ir korekcijos galimybės	2 val.	Dr. M. Beresnevaitė
9.	Daugiafaktorinė širdies ir kraujagyslių ligų profilaktikos koncepcija	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
10.	Dieta, mityba ir širdies ir kraujagyslių ligų profilaktika	4 val.	Prof. J. Petkevičienė
11.	Metabolinis sindromas ir IŠL	2 val.	Doc. D. Lukšienė
12.	Lipidų apykaitos sutrikimų įtaka IŠL išsivystymui. Kontrolės principai	2 val.	Doc. D. Lukšienė
13.	Angliavandenių apykaitos sutrikimų sąsajos su kitais IŠL rizikos veiksniais. Kontrolės principai	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
14.	Arterinės hipertenzijos įtaka IŠL išsivystymui, kontrolė, poveikio priemonės populiaciniame ir individualiame lygyje	2 val.	Prof. J. Klumbienė
15.	Rūkymas ir IŠL. Rūkymo kontrolė. Pagalba metantiems rūkyti. Tarptautinis patyrimas	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
16.	Bendrasis ir centrinis nutukimas, sąsajos su kitais rizikos veiksniais. Kontrolės principai	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
17.	Fizinio aktyvumo poreikis ir poveikis širdies ir kraujagyslių sistemai	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
18.	Alkoholis, visuomenės ir sveikata. Europos chartija	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
19.	Širdies ir kraujagyslių ligų vystymosi panašumai ir skirtumai tarp vyrų ir moterų	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas
20.	IŠL profilaktika klinikinėje praktikoje	2 val.	Prof. A. Tamošiūnas

## TEORINĖ-PRAKTINĖ DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Sergamumo MI ir mirtingumo nuo IŠL bazių paieška, rodiklių analizė, verifikavimas	4 val.	Prof. A.Tamošiūnas
2.	Oficialioji medicininė statistika. Registrai. Jų privalumai ir trūkumai	4 val.	Prof. A. Tamošiūnas
3.	Rizikos veiksniai ir aterosklerozė patologoanatominiu požiūriu	4 val.	Prof. D.Pangonytė
4.	Veiksnių, įtakančių gyventojų sveikatą, kompleksinis įvertinimas: apklausa, objektyvus tyrimas. Profilaktinių priemonių plano sudarymas	8 val.	Prof. A. Tamošiūnas
5.	Streso valdymo metodikos. Individualus ir grupinis taikymas, efektyvumo vertinimas	4 val.	Dr. M.Beresnevaitė
6.	Gyvensenos veiksnių įvertinimas. Priemonių plano jų kontrolei sudarymas individualiame ir visuomenės lygyje	6 val.	Prof. A.Tamošiūnas
7.	Tarptautinių ir nacionalinių ŠKL profilaktikos programų kritinė analizė	4 val.	Prof. A. Tamošiūnas
8.	Individualiai paruoštų širdies ir kraujagyslių ligų profilaktikos programų pateikimas ir jų aptarimas grupėje	4 val.	Prof. A. Tamošiūnas

## SAVARANKIŠKAS DARBAS

Pasiruošimas auditoriniams užsiėmimams, individualių užduočių rengimas, pasiruošimas egzaminui.

Priedas Nr. 1

### Rekomenduojama literatūra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1.	Suaugusių Lietuvos žmonių gyvenenos tyrimas, 2010	Grabauskas V, Klumbienė J, Petkevičienė J ir kt.	2011, Kaunas, LSMU
2.	Suaugusių Lietuvos žmonių gyvenenos tyrimas, 2002	Grabauskas V, Klumbienė J, Petkevičienė J ir kt.	2003, Helsinki, Nacionalinis visuomenės sveikatos institutas
5.	SCORE performance in Central and Eastern Europe and former Soviet Union: MONICA and HAPIEE results.	Vikhireva O, Pajak A, Broda G, Malyutina S, Tamosiunas A, Kubinova R, et al.	Eur Heart J. 2013 Jun 20. [Epub ahead of print]
6.	Cardiovascular risk factors and cognitive function in middle aged and elderly Lithuanian urban	Tamosiunas A, Baceviciene M, Reklaitiene R, Radi-	BMC Neurol. 2012;12:149. doi: 10.1186/1471-

	population: results from the HAPIEE study.	sauskas R, Jureniene K, Azaraviciene A, et al.	2377-12-149.
5.	Mortality in relation to smoking: 50 years' observations on male British doctors	Doll R, Peto R, Boreham J, et al.	BMJ 2004; 302:868-4
6.	Risk factors for CVD in women, assessment and management	Schenck-Gustafsson K.	Eur Heart J 1996; 17:2-8
7.	All-cause and cardiovascular mortality risk estimation using different definitions of metabolic syndrome in Lithuanian urban population.	Luksiene D, Baceviciene M, Jureniene K, Bernotiene G, Reklaitiene R, Radisauskas R, Tamosiunas A.	<a href="#">Prev Med.</a> 2012 Oct;55(4):299-304.
8.	Obesity. Preventing and managing the global epidemic	Report of a WHO Consultation on obesity	1997; WHO, Geneva
9.	Impact of age on the importance of systolic and diastolic blood pressures for stroke risk: the MONica, Risk, Genetics, Archiving, and Monograph (MORGAM) Project	Vishram JK, Borglykke A, Andreasen AH, Jeppesen J, Ibsen H, et al.	<a href="#">Hypertension.</a> 2012 ; 60(5): 1117-23.
10.	Lėtinių neinfekcinių ligų rizikos veiksnių paplitimo pokyčiai 1987-1999 metais	Klumbienė J, Petkevičienė J, Tamošiūnas A ir kt.	Medicina 2000; 38(1): 77-85
11.	Širdies ir kraujagyslių ligų svarbiausių rizikos veiksnių pokyčiai tarp vidutinio amžiaus Kauno gyventojų 1983-2002 metais	Domarkienė S, Tamošiūnas A, Reklaitienė R ir kt.	Medicina, 2003; 39(12): 1193-99
12.	Kauno gyventojų sergamumas ir mirtingumas nuo pagrindinių širdies ir kraujagyslių ligų 1983-2002 m.	Radišauskas R, Rastenytė D, Bernotienė G ir kt.	Medicina 2003; 39(12): 1208-1213
13.	Kardialinė patologija	Stalioraitytė E, Pangonytė D	1997; Vilnius
14.	Diet, nutrition and the prevention of chronic diseases	Report of a Joint WHO/FAO Expert Consultation	WHO, Geneva 2003
15.	Metabolic syndrome: what are the acknowledged markers, and how reliable are they?	Zavaroni I, Ardigo D, Valtuena S	Dialogues in Cardiovascular Medicine 2004; 9(3): 161-166
16.	Comparison of four definitions of the metabolic syndrome and odds of ischemic heart disease in the Lithuanian urban population.	Luksiene DI, Baceviciene M, Tamosiunas A, Reklaitiene R, Radisauskas R	<a href="#">Int J Public Health.</a> 2012 Jun;57(3):543-50.
17.	Trends in prevalence, awareness, treatment, and control of hypertension, and the risk of mortality among middle-aged Lithuanian urban population in 1983-2009.	Reklaitiene R, Tamosiunas A, Virviciute D, Baceviciene M, Luksiene D	<a href="#">BMC Cardiovasc Disord.</a> 2012 Aug 31;12:68. doi: 10.1186/1471-2261-12-68
18.	The interleukin-6 receptor as a target for prevention of coronary heart disease: a mendelian randomisation analysis	Interleukin-6 Receptor Mendelian Randomisation Analysis (IL6R MR) Consortium, Hingorani	Lancet. 2012 Mar 31;379(9822):1214-24. doi: 10.1016/S0140-

		AD, Casas JP.	6736
19.	2013 ESH/ESC Guidelines for the management of arterial hypertension	ESH-ESC Guidelines Committee	Journal of Hypertension 2013, 31:1281–1357
20.	The North Karelia Project: from community intervention to national activity in lowering cholesterol levels and CHD risk	Puska P	Eur Heart J 1999; 1(Suppl.S): S9-S13
21.	Coronary heart disease epidemiology. From aetiology to public health.	Ed. Marmot M., Elliot P.	Oxford University Press 2005; 935 p.

Priedas Nr. 2

**Numatomų dėstytojų sąrašas:**

1. Dalyko programoje dėstysiantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai:  
 Prof. habil.dr. Abdonas Tamošiūnas  
 Prof. habil.dr. Dalia Pangonytė  
 Prof. dr. Jūratė Klumbienė  
 Prof. dr. Janina Petkevičienė  
 Doc. D. Lukšienė
2. Kiti dalyko programos dėstytojai:  
 Dr. Margarita Beresnevaitė
3. K. Jurėnienė